מסורת הש"ס

על מנת שתתן לך מתנים זו . ותע"ג דלא יהבה ליה,חליצה כשירה כדמפורש בכתובות בהמקיר (דף עד.) דכל הנאי מבני גד ובני לוובן שליח לתת להם את מרן הגלעדי הוי הגאיה חגאה,וכל"ת דלא לתפשר לעשות על ידי שליח כגון תורה אור

ע"ל לעשות ממיכין

חגיגה

חנו רבנן *חליצה מוטעת בשרה אי זו היא 'חליצה מוטעת' אמר ר"ל כל שאומרים לו חלוץ ובכך אתה כונסה אמר ליה רבי יוחנן *אני שונה *בין שנתכוונו הוא ולא נתכוונה היא בין שנתכוונה היא ולא נתכוון הוא חליצתה פסולה עד שיתכוונו שניהם כאחד ואת אמרת חליצתה כשירה? אלא כל שאומרים לו חלוץ לה ע"מ שתתן לך מאתים זוז תניא נמי הכי חליצה מוטעת בשירה אי זו היא חליצה מוטעת כל שאומרים חלוץ לה על מנת שתתן לך מאתים זוז" ומעשה באשה אחת שנפלה לפני רבי חייא ואמרו לו "חלוץ לה על מנת שתתן לך מאתים זוז" ובא מעשה לפני רבי חייא והבשירה הוא דאתא לקמיה דרבי חייא אמר לה אבא אמר לה 'בחי עמודי,אמרה ליה (ו) *אימא ישיבתה זו היא עמודתה,אמר לה ידעת ליה: אמרה ליה אין ממנא הוא דחזא לה וקבעי למיכלה מינה,אמר לה לא ניחא לך? אמרה ליה לא,אמר ליה חלוץ לה ובכך אתה כונסה,לבתר דחלץ לה אמר ליה השתא מינך אפסלא לה חלוץ לה חליצה מעליתא בת חמוה כי היכי דתישתרי לעלמא. פפא נפלה לפני 'יבם שאין הגון לה' אתא לקמיה דאביי אמר ליה חלוץ לה ובכך אתה כונסה" אמר ליה רב פפא לא סבר לה מר להא דאמר רבי 'יותן,ואלא היכי אימא ליה? אמר ליה "חלוץ לה ע"מ שתתן לך מאתים זוז" לבתר דחלץ לה אמר לה זיל הב ליה, (ז) *משמשה אני בך עבדה ליה,מי לא תניא *"הרי שהיה בורח מבית האסורין והיחה מעברא לפניו ואמר ליה טול דינר והעבירני אין לו אלא שכרו אלמא אמר ליה משמשה אני בך,הכא נמי משמשה אני בך, אמר ליה אבוך היכא,א"ל במתא,איכך היכא א"ל במתא, יהיב בהו עיניה ושכיבן : ת"ר *חליצה מוטעת כשרה,'נמי מוטעה פסולה, חליצה מעושית פסולה,נמי מעושה כשר היכי דמי:אי דאמר "רוצה אני" אפי' חליצה נמי,ואי לא אמר "רוצה אני" נמי לא:הכי קאמר חליצה מוטעת לעולם כשר ונמי מוטעה לעולם פסול,"חליצה מעושית ונמי מעושה : זימנין כשר וזימנין פסול הא דאמר "רוצה אני" הא דלא אמר "רוצה אני" *דתניא "יקריב אותו" מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו" הא כיצד *כופין אותו עד שיאמר "רוצה אני" *וכן אתה מוצא "בגיטי נשים כופין אותו עד שיאמר "רוצה אני" אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא חולצין אע"פ שאין מכירין ממאנין אע"פ שאין מכירין לפיכך אין כותבין נמי חליצה אלא אם כן מכירין, ואין כותבין נמי מיאון אלא אם כן מכירין, *ת"ש דתניא רבי טרפון ורבא לדידיה אומר *אין חולצין אלא אם כן מכירין לפיכך כותבין נמי חליצה אף על פי שאין מכירין וכותבין נמי מיאון אף על פי שאין מכירין, ולא תיישינן לבית דין טועין מתני'

(ו) [כתובות ס' כי תנן ס"ם קנד תימת אמר רבא חליצה מוטעת וכו']

בתי עמודי . לגמון שפי' בקונטרס עמודי וחלני לו משמע שלריך עמידה לחלון ואמת לכתחלה בעי ולא מיפסלה בהכי כדפריש' לעיל (דף קי.) נבי בין עומד בין יושב בין מוטה :

אין לו תלת שכרו . הייט דוקא כגון הכא שמואל דבר גדול במקום שלין לוקחין תלת דבר מוטע *וכן ההיא דגבוחל בתרת (כ"ק קמז: ושם) גבי הלך להביא כלוב ודורמסקין למולה לתין לו תלת שכרו אבל היכא שלוקחין דבר גדול במקום שלין לוקחין תלת דבר מוטע לומר לו משמה תני בך ותע"פ תלת הוליח כלום מתוכו דבר שמוטע עליו שכר : רבא אמר רב סחורה . והת אמר בתלו מליחות (ב"מ דף נ.) ושם) אמר רבא כגון רב סחורה לתסכרן ווהמת ליסמרון פירות שהתיר עיני כתובה משנה אחת רבה גדול במקום שהיה רבא תלמידו מובהק כדמשמע הכא וכבמה דוכתין ותיש דגרסי התם רבא ויל"ק לפילו לת תסכרן תלת וזהמת ליסמרון בלבד תני תייב לקרות עליו* :

לפיכך תין כותבין גט חליצה תל"ב מכירין כו' . פירש בקונטרס דתייקין שמת יבמו בית דין לתחרון ויישוחו בלת הכרת יבם ויסמכו על בית דין הרלשון וה"ת ולמתי מוליו בית דין הרלשון תב"ע שלין מכירין ונימוס דלמת מייתי סהדי שחללה בב"ד ויסמכו בית דין הלחרון עלייהו ויישוחו לקוץ בלת הכרת וי"ל דעדים לית סם מעידין לחלין וישלחו להם סם הכישוס בית דין הרלשון דכולי האי ודאי לא מייקין כו' . ורבא דידיה אמר כו' ולת מייקין בבית דין טוענין . פירוש שמת טעו ב"ד הרלשון וטעו בלת הכרת כך פירש הקונטרס וקשה דלתין פירוש בית דין טוענין שוב דמייקין לבית דין טוענין דבר סחורה הייטו בית דין לחלרון ולת מייקין לבית דין טוענין דרכה הייטו בית דין הרלשון ועוד קשה לר"י דלמר פ' יש נוחלין (ב"ב דף קנה: ושם) אמר רב דימי הילכתא לת מייקין לב"ד טוענין ופרין מ"ם מדרבת דאמר רבת לין טוענין לת"ל מכירין דמייקין' לבית דין טוענין כו' ללמת מדרבת גרסי' מוסמן בבית דין טוענין וכרלת ל"י כגירסת ספרים ישמים דגרסי בדרב סחורה לת מייקין ובדרבת מייקין וה"ת לת מייקין לבית דין טוענין שמת טעו בית דין לחרון להפיחה ע"י חליצה שיעידו בחליצה ולת בהיכירא דכולי האי לת מייקין ללת יחזרו עליהם לת יהבה ליה מידי ואם א"ל חלוץ לה ובכך אתה כונס פסולה ופוסלת מן האחים ופעמיה דפליגי החליצה פוסלת כשרה אית בה תרי פעמי הוא מכירין דחלץ משמשא אחליי אליבא דחנאיה ולהאי פעמא אי בשעת חליצה אדבר לה תנאה החליצה פסולה ואחד פעמא משום ר"א לקיים המעשה ע"י שליח ולא היי רוסיא דבני נד ובני ראובן ואין צריך לקיים התנאי ואפי' אדבריה בשעת מעשה ובתוך המעשה החליצה כשירה . והכי מסקנא דשמעתא . והכי נרסי' בספרים שלנו. אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא חולצין אע"פ שאין מכירין ומסאנין אע"פ שאין מכירין לפיכך אין כותבין גט חליצה ונט מיאון אע"פ שאין מכירין אין חוששין לב"ד טוענין ורבא דידיה אמר אע"פ שאין מכירין ואין ממאנין אע"פ שאין מכירין אין כותבין גט חליצה ונט מיאון אע"פ שאין מכירין אין חוששין לב"ד טוענין

הגהות הב"ח

(ו) נמ' אמרה ליה אימא . ר"ב ס"ת אמה והיא ניכסת ר"י לפתי פלשונות : (ז) שם אמר ליה רב ספת תוס' ד"ה אין לו וכו' וכן פ"ה דהגוהל בתת וכו' . ע' תשובת לחם רב סימן רכו ובספר לחות חור על המוזה להגהתן בעל פניס מליניות בפרקה תולדות :

תוספות ישנים

א) תימה למ"ד תלוקה תינה תת"ב מכירין מ"ם מפת דתתן פרק התקנה בלומר קדשתי לת בתי ולתי יודע לפי קדשתיה ונתן לה נמ מוחזקת לגמרי לת בעיון פיכילה.וכן הלכה שלמרה מתקדשתי ולתי יודעת לפי שהקדשתי וכן תתר ותאר לפי קדשתיך ונתן לה נמ מוחזקת שלמרה לת בעיון פיכילה . וכהן שמלו לת מוליו לת"ב ממלו לת מוליו לתת"ב דכהני מכירין ויש לתלין דכהם חייש שמא יקחנו דכריו ויבטילוהו כלאים לו הלתה שכל הכת ליכא דמכמים ליה שהרי נס הוא רוצה כלומר מיהו ל"ש דתקן

* ובאין ד"ה אין לתתן בפרק בתרא מביתין (ל"ב ת"ב) (ל"ב ת"ב)

מתנה

ב' מתיים שהוגשו עליהם חל"ב מוגרת

נוסח חל"ב ע"ב: • מוגרת • מעושה - כופין אותו עד שיאמר " רוצה אני "

נוסח מתנה

נראה מחל"ב ב' בדיות שום חולצין/מאמנין אלא מכירין (אות טאשים לבניהם) ... לפיכך נראה דלעיל גבי חליצה דאמר אע"פ שאין מכירין אין חוששין לכתחלה אם עשה אין מוציאין מידה אבל לא מיאון אע"פ שאין מכירין אין חוששין לכתחלה ולא בדיעבד (ל"ב ת"ב)

עין משפט נר מצוה

עז א מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה עז סמג עשין נב טוש"ע אה"ע סי' קסז סעי' מד וכפרד מליחה סעי' ל ובפירוש סדר מליחה סעיף מה : עח ב מיי' שם הל' כד טוש"ע שם סעי' ג : עח ג מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעי' יב ובכמדר מליחה סעיף מו ובפירוש סדר מליחה סעי' סה : עט ד מיי' שם הלכי כד טוש"ע שם בהלכות מליחה סעי' מו : פ ה מיי' שם טוש"ע שם סעי' כ : פא ו מיי' פי"ב מהל' גזילה והניזה הל"ז סמג עשין עד טוש"ע מ"ע סי' כסד סעי' ז : פב ז מיי' פ"ת מהל' נימוסין פ"ת סמג עשין מת ס טוש"ע שם סי' קמג סעי' ג :

[זע"ע תוס' שבהדיין מס: ד"ה תמר רבת ותוס' ע"ז יט. ד"ה תמר]

פג ח מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה כה סמג עשין נב טוש"ע שם סי' קסז סעי' יג בסה"ת ובכדר מליחה סעי' ל ובפירוש סדר מליחה סעיף מג ובהל' מליחה פרק ג :

פד ט מיי' פ"ד מהל' מעשה הקרבנות הלכה טו :

פה י מיי' פ"ב מהל' נימוסין הלכה כ סמג עשין נכה טוש"ע שם סימן קלד סעי' ה :

פו כ מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה כט סמג עשין נב טוש"ע שם סימן קמח סעיף ת :

פז ל מיי' פ"ת מהל' נימוסין הלכה י סמג עשין כ טוש"ע שם סי' קה סעי' ת :

פח מ נ מיי' שם הלכה ן ומסג טוש"ע שם ומיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה כט סמג עשין נב טוש"ע שם סימן קמח סעיף לב :

תוס' חד מקמאי

חליצה מוטעת איחד היא חליצה מוטעת כל שא"ל חלוץ לה ע"מ שתתן לך מאתים זוז כשירה ואי בעיא מינת שתתן לי המאתים אמר' ליה משמה אני בך ולא יהבה ליה מידי ואם א"ל חלוץ לה ובכך אתה כונס פסולה ופוסלת מן האחים ופעמיה דפליגי החליצה מוטעת כשרה אית בה תרי פעמי הוא מכירין דחלץ משמשא אחליי אליבא לחנאיה ולהאי פעמא אי בשעת חליצה אדבר לה תנאה החליצה פסולה וחד פעמא משום ר"א לקיים המעשה ע"י שליח ולא היי רוסיא דבני נד ובני ראובן ואין צריך לקיים התנאי ואפי' אדבריה בשעת מעשה ובתוך המעשה החליצה כשירה . והכי מסקנא דשמעתא . והכי גרסי' בספרים שלנו. אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא חולצין אע"פ שאין מכירין ומסאנין אע"פ שאין מכירין לפיכך אין כותבין גט חליצה ונט מיאון אע"פ שאין מכירין אין חוששין לכתחלה אבל בדיעבד עשה אין מוציאין מידה

נוסח מתנה

נראה מחל"ב ב' בדיות שום חולצין/מאמנין אלא מכירין (אות טאשים לבניהם) ... לפיכך נראה דלעיל גבי חליצה דאמר אע"פ שאין מכירין אין חוששין לכתחלה אם עשה אין מוציאין מידה אבל לא מיאון אע"פ שאין מכירין אין חוששין לכתחלה ולא בדיעבד (ל"ב ת"ב)